

Malli-YK

– Kerhonohjaajan opas

Malli-YK – Kerhonohtajaan opas

Kerhonojajan opas, 3.

Julkaisijat: Kerhokeskus – koulutyön tuki ry ja Suomen YK-liitto ry

Teksti ja toimittaja: Joonas Sarvamaa, Suomen YK-liitto

Työryhmä: Tiina Karhuvirta, Sara Ohls, Rosa Puhakainen-Mattila ja Paula Tikka

ISBN 978-952-9759-91-0 (nid)

ISBN 978-952-9759-92-7 (pdf)

Taitto: Again design

Sisällysluettelo

Johdanto.....	4
Koulun kerhotoiminta	5
1. Mikä Malli-YK?	6
2. YK tutuksi.....	10
3. Roolien valinta	14
4. Kokouksen aiheet	17
5. Edustettavat valtiot	19
6. Linjapaperin kirjoittaminen.....	22
7. Päätöslauselmaehdotukset.....	24
8. Lobbaus	28
9. Kokoustyöskentely	30
10. Yhteenvedo ennen kokousta	33
11. Simulaatio.....	34
12. Simulaation purku.....	39

Johdanto

Malli-YK -kokoukset ovat simulaatioita YK:n ja sen eri elinten toiminnasta. Simulaation voi toteuttaa esimerkiksi yleiskokouksesta ja sen komiteoista, turvallisuusneuvostosta, ihmisoi-keusneuvostosta tai talous- ja sosiaalineuvostosta. Kokouksissa osanottajat edustavat kukin valitsemaansa YK:n jäsenvaltiota. Delegaatiot perehtyvät ennalta valitun maan politiikkaan, talouteen, historiaan ja kulttuuriin sekä YK-käyttäytymiseen. Malli-YK -simulaatiossa osallis-tujat käyttäytyvät edustamansa valtion roolin mukaisesti.

Malli-YK -kerhossa oppilaat pääsevät astumaan diplomaatin saappaisiin ja itse muotoilemaan ratkaisuja ajankohtaisiin ongelmiin ja pohtimaan kansainvälisiä kysymyksiä.

Tämä kerho-opas on tarkoitettu Malli-YK -kerhonohjaajille. Kerhokertojen aikana tutustutaan Yhdistyneisiin kansakuntiin, valitaan kerholle oma ajankohtainen aihe ja siihen läheisesti liit-tyvät edustettavat valtiot. Edustettaviin valtioihin ja kerhon valitsemaan aiheeseen tutustu-taan läpi kerhon, valmistauduttaessa loppuhuipennukseen, simulaatioon. Kerhon aikana käy-tetään monipuolisia työtapoja leikeistä ryhmätöihin, itsenäiseen valmistautumiseen, kirjoj-tustehtäviin ja puheharjoituksiin.

Kerho-opas on jaettu kahteentoista kerhokertaan. Kerhotunnin pituus on 60 minuuttia. Jokai-selle kerhokerralle on määritelty tärkeimmät tavoitteet ja eritelty tarpeelliset etukäteisvalmis-telut. Kerhokerran sisältöä tukevat aina toiminnalliset tehtävät ja esimerkit, jotka on merkitty selkeästi kuvakkein. Pohdintakysymyksille tulee varata tarpeeksi aikaa, sillä ne osallistavat oppilaita ja tekevät aiheiden käsittelystä heidän näköisensä.

Jokaisen kerhokerran lopusta löytyy tehtäviä Maailmankansalaisen kypsyyskoetta varten. Maailmankansalaisen kypsyyskoe on YK-liiton kansainvälisyyskasvatuksen opintokokonai-suus. Maailmankansalaisen kypsyyskokeen aikana tekijä tutustuu itseään kiinnostavaan kan-sainvälisyyteen liittyvään teemaan yksin, pareittain tai ryhmässä. Kypsyyskoe koostuu nel-jästä osiosta; päiväkirjasta, tutkimusosuudesta, toimintaosuudesta sekä itsearvioinnista. Mal-li-YK -kokouksessa käsiteltävä aihe voi toimia useimmiten suoraan kypsyyskokeen aiheena. Tekijä syventää tietämystään ja ymmärrystään valitusta aiheesta tutkimalla sitä eri näkökul-mista ja käsittelee aihetta neljällä eri tasolla; kansainvälisellä, kansallisella, paikallisella sekä henkilökohtaisella. Sopsisiko Maailmankansalaisen kypsyyskoe osaksi teidän kerhoanne? Lisä-tietoja ja kypsyyskokeen ohjaajan oppaan löydät osoitteesta www.ykliitto.fi/kouluttaa/mkk.

Maailmankansalaisen kypsyyskokeen tehtäviä voi käyttää soveltaen myös kerhon lopussa pohdittavina kysymyksinä.

Antoisia hetkiä Malli-YK -kerhon parissa!

Koulun kerhotoiminta

Kerhotoiminnan tulee perusopetuksen tavoitteiden mukaisesti tukea oppilaan eettistä ja sosiaalista kasvua sekä itsensä monipuolista kehittämistä. Sen tulee tarjota monipuolista, lasta ja nuorta arvostavaa toimintaa sekä tilaisuuksia myönteiseen vuorovaikutukseen aikuisten ja toisten lasten kanssa. Kerhotoiminnan järjestämisen periaatteet kirjataan opetussuunnitelmaan. Kerhot ovat oppilaille vapaaehtoisia.

Kerhotoiminnan tavoitteet ovat

- kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen
- lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen
- mahdollisuuden antaminen sosiaalisten taitojen kehittämiseen ja yhteisöllisyyteen kasvamiseen
- mahdollisuuden antaminen onnistumisen ja osaamisen kokemukseen
- luovan toiminnan ja ajattelun kehittäminen
- lasten ja nuorten kannustaminen tuottamaan omaa kulttuuriaan
- mahdollisuus oppilaan tuntemisen lisäämiseen
- harrastuneisuuden tukeminen ja myönteisten harrastusten edistäminen

(Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2004)

Kerhotoiminta on tärkeä osa koulun opetussuunnitelmaa ja työsuunnitelmaa. Työsuunnitelmassa on oltava ainakin kerhokertojen määrä, ajankohta ja kerhonohjaajan nimi. Yksityiskohtaisempi kerhoa koskeva suunnitelma sisältää mm. kerhon tiedolliset, taidolliset ja elämykselliset tavoitteet, arvion kerhon budjetista ja kerhon pitopaikan tiedot. Pidetäänkö kerhoa vaikkapa oppilaskunnan huoneessa, ohjaajan kotiluokassa vai jossain muualla?

Ideat, toimintamahdollisuudet, kerhonohjaamisen ilo ja toisaalta myös vastuu jakautuvat, mikäli on mahdollista työparityöskentelyyn. Suomen YK-liitto järjestää Malli-YK -koulutuksia. Koulutuksista voit kysyä suoraan YK-liitosta, www.ykliitto.fi. Uusien ja kokeneiden Malli-YK -kokousten ohjaavien opettajien joukosta voisi hyvinkin löytyä työpari.

Hyvä mainos kerhon toiminnasta houkuttelee kerholaiset mukaan. Joskus pelkästään jo sopeva kerhon nimi riittää mainokseksi. Muista myös tiedottaa kerhon työsuunnitelmasta vanhemmille.

Kerhoista ja kerhotunneista tulee omakohtaisia oppilaille, kun he pystyvät olemaan mukana kerhojen sisällön suunnittelussa – kerhon yksityiskohtainen suunnitelma saakin muuttua ja muokkautua ryhmän ideoiden mukaan. Kun oppilaat ovat olleet mukana suunnittelussa, voivat he arvioida paremmin kerhotoimintaa; mikä onnistui ja mikä olisi voinut onnistua vieläkin paremmin.

1. Mikä Malli-YK?

Tavoitteet

Ensimmäisen kerhokerran tavoitteena on tutustua Malli-YK -menetelmään ja innostaa kerholaisia osallistumiseen. Tällä kerralla käydään läpi tulevien kerhokertojen sisältö yhdessä kerholaisten kanssa ja otetaan ensituntumaa Yhdistyneisiin kansakuntiin ja Malli-YK -kokouksiin.

Valmistautuminen

Alussa on tärkeää saada oppilaat motivoitua Malli-YK:sta ja kerhon aiheista. Mikäli mahdollista, kerää aikaisempien oppilaiden tai Malli-YK -osallistujien kokemuksia innostamaan oppilaiden osallistumista. Malli-YK -kokous on monipuolinen oppimistapahtuma. Käykää yhdessä läpi mitä kaikkea Malli-YK-valmistautumisesta ja osallistumisesta voi oppia. Mitä esimerkiksi aikaisemmin kokouksiin osallistuneet nuoret ovat oppineet? Mihin he ovat myöhemmin voineet soveltaa oppimaansa?

Varaa käyttöönnne tietokone, internet-yhteys ja mahdollisuuksien mukaan videotykki. Näin voitte tutustua YK:n kokoukseen joko reaaliajassa tai videoarkistoa hyväksi käyttäen (www.un.org/webcast). Näkemällä kokouksen kulkua saatte heti hyvän kuvan siitä, mistä Malli-YK:ssa on kyse – YK -kokouksen simuloinnista.

Kerhokerran sisältö

Tutustumisleikki

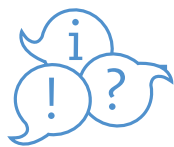
Ennen YK-maailmaan sukeltamista on ennalta toisilleen tuntemattomien oppilaiden hyvä tutustua toisiinsa. Jos oppilaat eivät tunne toisiaan entuudesta ollenkaan, kannattaa aloittaa muutamalla nimi- ja tutustumisleikillä. Vaikka oppilaat olisivatkin tuttuja, voi alkulämmittelyleikki rikkoa jäätä ja auttaa mukavan ilmapiirin luomisessa.

YK pähkinänkuoressa

Tutustukaa Yhdistyneisiin kansakuntiin. Ohjaaja voi kertoa osallistujille taustatietoa YK:sta ja sitä kautta johdattaa oppilaita pohtimaan omia ennakkotietojaan ja mielikuviaan YK:sta. Tarkoitus on ensimmäisellä kerhokerralla saada hyvä yleiskäsitys YK:sta: milloin se on perustettu, miksi ja mitkä sen tavoitteet ovat.

YK on valtioiden yhteistyöjärjestö. Se perustettiin vuonna 1945, tavoitteenaan luoda maailma, jossa ihmiset eläisivät tasavertaisina ja hyvinvoivina, ilman väkivallan ja sodan uhkaa. YK perustettiin kansainvälisellä sopimuksella, joka tunnetaan nimellä YK:n peruskirja. Peruskirjaa voi verrata esimerkiksi yhdistyksen sääntöihin: se määrittelee järjestön tavoitteet, keskeiset toimi-elimet ja päätöksenteon tavat. Varsinainen YK muodostuu kuudesta päätoimielimestä. Ne ovat **yleiskokous**, **turvallisuusneuvosto** (tai turvaneuvosto), **talous- ja sosiaalineuvosto**, **huoltohallintoneuvosto**, **kansainvälinen tuomioistuin** ja **sihteeristö**.

YK:lla on viisi keskeistä toiminta-aluetta. Peruskirjan johdannossa Yhdistyneiden kansakuntien kansat asettivat tavoitteekseen pelastaa tulevat sukupolvet sodan vitsaukselta sekä edistää rauhaa, ihmisoikeuksia, kansainvälistä oikeutta ja sosiaalista kehitystä. Nämä päämäärät ovat osoittautuneet ajattomiksi ja yleismaailmallisiksi. Ne ohjaavat YK:n toimintaa tänäkin päivänä.

Pohdittavaa

- Missä YK näkyy ja kuuluu?
- Mikä on median ja ennakkotietojenne muotoilema mielikuva maailman järjestöstä?
- Missä viimeksi kuulitte YK:sta? Mihin liittyen?
- Missä päätökset syntyvät?
- Mitkä ovat valtioiden ja järjestöjen todelliset vaikutusmahdollisuudet? Verratkaa YK:ta kouluun: olette kaikki samanarvoisia, jokaisella yksi ääni. Kuinka helppoa on saada taakseen $\frac{2}{3}$ määräänemmistö vaikeissa kysymyksissä?

Malli-YK – vai mallia YK:lle?

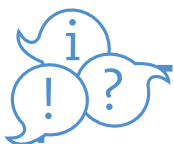
Käykää läpi Malli-YK -kerhon ja -kokouksen tavoitteita. Päätäkää, pyrittekö järjestämään kerhon lopuksi pienimuotoisen kokouksen vain kerhon kesken, vai haluatteko kenties kutsua mukaan muita osallistujia, jolloin kerho voi toimia tapahtuman järjestäjänä. Tämä kerho-opas antaa valmiit rungot kahdelletoista kerhokerralle, kun järjestetään pienimuotoinen kokous. Ohjeita suuremman kokouksen järjestämiseen löydätte YK-liiton julkaisemasta Malli-YK – ohjaajan oppaasta.

Malli-YK -kokoukset ovat simulaatioita YK:n ja sen eri elinten toiminnasta. Simulaation voi toteuttaa esimerkiksi yleiskokouksesta ja sen komiteoista, turvallisuusneuvostosta, ihmisoikeusneuvostosta tai talous- ja sosiaalineuvostosta. Kokouksissa osanottajat edustavat kukin valitsemaansa YK:n jäsenvaltiota. Delegaatiot perehtyvät ennalta valitun maan politiikkaan, talouteen, historiaan ja kulttuuriin sekä YK-käyttämiseen. Malli-YK-simulaatiossa osallistujat käyttäytyvät edustamansa valtion roolin mukaisesti.

Malli-YK -kerhossa oppilaat pääsevät astumaan diplomaatin saappaisiin ja itse muotoilemaan ratkaisuja ajankohtaisiin ongelmiin ja pohtimaan kansainvälisiä kysymyksiä. Kuka tietää, ehkä yllättävimmät ja toimivimmat ratkaisut löytyvät Malli-YK -kerholaisilta, tulevaisuuden päättäjiltä? Pohtimista ei tarvitse jättää vain simulaation tasolle – voitte vaikuttaa vaikkapa jakamalla tietoa muulle koululle, lähettämällä päätöslauselmanne eteenpäin päättäjille tai järjestämällä muita tempauksia.

Aiemmat kokemukset ja odotukset

Minkälaisia odotuksia oppilailla on? Mikä tuntuu tällä hetkellä kiinnostavimmalta osuudelta? Minkälaista osaamista ryhmästä löytyy? Joku saattaa haluta harjoitella internet -keskustelupalstan pystyttämistä, toinen taas ottaa vastuuta eri suunnitteluvaiheista ja itse simulaatiosta. Jokaiselle löytyy varmasti odotuksia vastaavaa tekemistä – Malli-YK -kokoukset ovat kaikki järjestäjiensä näköisiä!

Pohdittavaa

- Onko joku oppilaista osallistunut aiemmin Malli-YK -kokoukseen?
- Minkälainen kokemus Malli-YK -kokous oli?
- Mitä hän oppi kokoukseen valmistautuessaan? Entä sen aikana?
- Mitä hyötyä kokemuksesta on ollut?

Aloita päiväkirjan pitäminen.

Pidä päiväkirjaa koko kerhon ajan. Kuvaile ajatuksiasi ja tuntemuksiasi työn etenemisen eri vaiheissa. Voit merkitä päiväkirjaan sekä onnistumisen että epäonnistumisen tunteesi. Mikä työn teossa on haastavaa ja mikä innostaa sinua? Voit seurata mediaa kerhon aikana ja liittää aiheeseen liittyvät artikkelit tai uutisleikkeet osaksi päiväkirjaasi, tällöin päiväkirja toimii myös mediapäiväkirjana. Muista olla kriittinen ja kommentoida löytämiäsi artikkeleita.

2. YK tutuksi

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on tutustua tarkemmin YK-järjestelmään ja maailmanjärjestön historiaan. Tutustutaan päätöksentekoon: koulun vaikuttamismahdollisuuksista kansainväliseen politiikkaan. Kerrataan opittua tietovisan avulla.

Valmistautuminen

Kattavan ja helppokäyttöisen tietopaketin YK:sta löydät YK-liiton sivuilta osoitteesta www.ykliitto.fi/kouluttaa/malliyk. Kerhokerta sisältää suhteellisen paljon yleistietoa, joten kerhokerta kannattaa suunnitella hyvin etukäteen. Apuna voit käyttää Kerhonetistä ja YK-liiton aineistotietokannasta löytyvää valmista kalvosarjaa. Löydät sen kerho-opaan sähköisenä liitteenä.

Voitte myös vaihtoehtoisesti käydä yhdessä kerhokerran aikana läpi YK-materiaalia (YK-liiton sivut ja julkaisut, kuten YK-opas, jota voi tilata YK-liiton sivuilta löytyvän aineistotietokannan kautta) ja jakaa oppimaan lyhyen esitelmän tai keskustelun muodossa.

Kerhokerran sisältö

Aivoriihi

Aloittakaa kerhokerta pohtimalla nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Aihe on helpommin lähestyttävissä kuin päätöksenteko YK:ssa, jota myös käsitellään myöhemmin tällä kerhokerralla. Hyvä tapa päästä alkuun pohdinnassa on aivoriihi. Kirjatkaa ylös yksi tai useampi kysymys, esimerkiksi Mitä on vaikuttaminen?, Mihin voin vaikuttaa? ja Miten voin vaikuttaa? ja lähtekää ideoimaan mahdollisimman monipuolisesti. Kaikki ajatukset kirjataan ylös sellaisenaan, eikä niitä tarvitse tässä vaiheessa vielä perustella.

Aivoriihen tuloksena on varmasti kirjava joukko ideoita eri vaikuttamisen muodoista -äänestäminen, järjestöaktiivisuus ja kierrättäminen esimerkkeinä. Lähtekää käymään listaa läpi ja jakamaan vaikuttamisen muotoja eri tasoille. Mitkä ovat vaikuttamisen mahdollisuuksia yksilötasolla? Mitkä yleisemmällä? Mitkä asiat koskettavat esim. koulua, kaupunkia, kuntaa tai valtiota?

Ehkä listaltanne löytyy jo kansainvälisen vaikuttamisen mahdollisuuksia – YK on yksi niistä.

YK-tietoa

Kerhokerta jatkuu siirtymällä vaikuttamismahdollisuuksista Yhdistyneisiin kansakuntiin ja sen toimintaan. Edellisellä kerhokerralla YK:hon on tutustuttu hyvin pintapuolisesti. Vieläkö oppilaat muistavat, että YK on perustettu vuonna 1945 ja sen tavoitteenaan on luoda maailma, jossa ihmiset eläisivät tasavertaisina ja hyvinvoivina, ilman väkivallan ja sodan uhkaa?

Tutustukaa YK:n historiaan, tavoitteisiin ja haasteisiin. Tutustukaa erityisesti yleiskokouksen ja turvallisuusneuvoston toimintaan – kumpi olisi mielestänne mielenkiintoisempi simulaation kohde?

Kalvosarja, jota voit käyttää apuna, seuraa YK-liiton Malli-YK -sivuilla löytyvän YK-tietopaketin otsikointia. Voit toki käyttää myös muita lähteitä. Painopisteen tulisi olla YK:n keskeisissä päätöksentekoelementeissä, yleiskokouksessa ja turvallisuusneuvostossa.

Yleiskokous

Yleiskokous on YK:n toiminnan keskeisin osa. Kokous pidetään vuosittain New Yorkissa ja siihen osallistuvat kaikki 192 jäsenvaltiota. Yleiskokouksessa jäsenvaltiot käsittelevät ajankohtaisia asioita ja ongelmia.

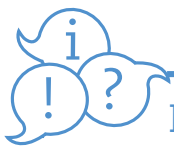
Yleiskokouksen toiminta jakautuu monen eri elimen kesken. Yleiskokouksen tärkeimmät elimet ovat kuusi pääkomiteaa, joista jokaisella on oma erikoistumisalueensa. Jokainen YK:n jäsenvaltio on edustettuna komiteoissa.

- 1. komitea: [aseidenriisuntaan ja kansainväliseen turvallisuuteen liittyvät kysymykset](#)
- 2. komitea: [makrotaloudelliset ja rahoituskysymykset](#)
- 3. komitea: [sosiaaliset, humanitaariset ja kulttuurikysymykset](#)
- 4. komitea: [erityispoliittiset ja dekolonisaatiokysymykset](#)
- 5. komitea: [hallinnolliset ja budjettikysymykset](#)
- 6. komitea: [oikeudelliset kysymykset](#)

Turvallisuusneuvosto

Turvallisuusneuvosto on YK:n tärkein elin rauhan ollessa uhattuna ja sen voi kutsua koolle tarvittaessa. Turvallisuusneuvosto voi asettaa pakotteita tai erityisen vakavassa tapauksessa sallia sotilaallisen voimankäytön, mikäli se toteaa kyseisen tilanteen uhaksi maailman turvallisuudelle ja rauhalle.

Turvallisuusneuvostossa on viisitoista jäsentä. Viisi jäsentä ovat pysyviä ja muut kymmenen jäsentä valitaan yleiskokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Pysyviä jäseniä ovat Iso-Britannia, Kiina, Ranska, Venäjä ja Yhdysvallat, joilla on myös veto-oikeus kaikkiin käsiteltäviin asioihin. Veto-oikeus tarkoittaa sitä, että päätöstä ei voida tehdä, jos yksikin pysyvistä jäsenistä äänestää päätöslauselmaa vastaan. Hyväksytyyn päätöksen tueksi tarvitaan yhdeksän jäsenen hyväksyntä.

Pohdittavaa

- Mitä rajoitteita veto-oikeus asettaa päätöksenteolle?
- Oletteko sitä mieltä, että veto-oikeus on hyvä, vai rajoittaako se turvallisuusneuvoston toimintaa?

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPYSYYSKOE

Tee YK:sta oppimastasi tiedosta lyhyt yhteenveto kypsyyskokeeseen.

Mikä YK on? Kuinka paljon opit uutta YK:sta?

Pidittekö kerhossa tietovisan – kuinka sujui?

Mitä muita kiperiä kysymyksiä mielessäsi pyörii kerhoon liittyen?

Tietovisa

Kerhokerran päätteeksi voitte pitää leikkimielisen tietovisan. Alla on muutamia esimerkkikysymyksiä, joihin voi miettiä vastausta esimerkiksi joukkueissa.

1. **Milloin YK on perustettu?**
 - a. 1919
 - b. 1939
 - c. 1945
2. **Kuinka monta jäsenvaltiota YK:ssa on? (2008)**
 - a. 91
 - b. 154
 - c. 192
3. **Mikä seuraavista ei ole turvallisuusneuvoston pysyvä jäsenvaltio?**
 - a. Saksa
 - b. Ranska
 - c. Venäjä
4. **Kuinka monta pääkomiteaa yleiskokouksessa on? Osaatko myös sanoa, minkälaisia aiheita yleiskokouksen komiteoissa käsitellään?**
 - a. Kolme
 - b. Kuusi
 - c. Yhdeksän
5. **Kuinka turvallisuusneuvosto ja yleiskokous eroavat toisistaan?**
 - a. turvallisuusneuvosto kutsutaan koolle tarvittaessa, kun taas yleiskokous kokoontuu vuosittain
 - b. turvallisuusneuvosto kutsutaan koolle kerran vuodessa, kun taas yleiskokous kokoontuu joka toinen vuosi
 - c. yleiskokous kutsutaan koolle tarvittaessa, kun taas turvallisuusneuvosto kokoontuu vuosittain
6. **Kuinka monta jäsenvaltiota on turvallisuusneuvostossa?**
 - a. 5
 - b. 15
 - c. 25
7. **Mitä tarkoittaa veto-oikeus?**
 - a. jokaisella valtiolla on oikeus vetää oma delegaationsa pois kesken kokouksen
 - b. vain pysyvillä jäsenillä on oikeus vetäytyä pois kesken kokouksen
 - c. päätöstä ei voida tehdä, jos yksikin pysyvistä jäsenistä äänestää päätöslauselmaa vastaan

3. Roolien valinta

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on tutustua käytännönläheisesti eri Malli-YK -kokouksen toimijoiden rooleihin. Erityisesti perehdytään delegaatin rooliin ja tehtäviin kokouksessa.

Valmistautuminen

Tutustu harjoitukseen ja valmistaudu toimimaan harjoituksen ohjaajana ja puheenjohtajana.

Kerhokerran sisältö

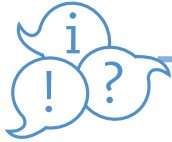

Väittelyharjoitus

Kerhokerran aluksi voidaan tehdä leikkimielinen rooliharjoitus, joka ei vaadi erityistä valmistautumista. Valitkaa joukosta puheenjohtaja, mielikuviutusmaiden tai -järjestöjen edustajia ja hallintohenkilöstöä.

Noin viisitoistaminuuttisen harjoituksen tarkoituksena on pohtia improvisaation keinoin, kuinka kukin roolihenkilö käyttäytyisi kokoustilanteessa. Aiheena voi olla esimerkiksi ajokortin myöntäminen 16-vuotiaille tai makeisten syömisen salliminen/kieltäminen kouluaikana. Oppilaat voivat myös itse valita aiheen. Oppilaat jaetaan niihin, jotka ovat aiheen puolesta ja niihin, jotka ovat sitä vastaan. Puheenjohtaja jakaa puheenvuorot pyydettäessä ja hallintohenkilöstö laskee äänet. Käyttäkää apuna liitteenä olevaa esimerkkiväittelyä.

Kerhonohjaajan kannattaa harjoituksen aikana rohkaista oppilaita pitämään lyhyitä puheenvuoroja, joissa yksinkertaisimmillaan ilmoitetaan, miksi he ovat kysymyksen puolesta tai sitä vastaan. Kenelläkään ei tarvitse olla valmista sanottavaa, ja muut voivat auttaa jos jokin kohta tuntuu vaikealta.

Pohdittavaa

- Miltä tuntui ottaa jokin toinen, ei välttämättä omia mielipiteitään vastaava rooli?
- Mitä eri toimijat tekivät?
- Kenen vastuulla on väittelyn sujuminen?

Roolit Malli-YK -kokouksessa

Delegaatti

Suurin osa oppilaista tulee toimimaan simulaatiossa delegaatteina, edustamansa valtion hallituksen edustajana. Kuten ehkä huomasitte väittelyharjoituksen aikana, täysin vieraan tahon edustaminen ei ole helppo tehtävä. Varsinaista kokousta varten delegaattit valmistautuvatkin monella tavoin. Kerhon kuluessa kaikki delegaattit kirjoittavat linjapaperin, joka on delegaation virallinen kanta käsiteltävässä kysymyksessä. Linjapaperin kirjoittamisessa auttaa hyvä aihetuntemus ja perustiedot valtiosta. Linjapaperi taas toisaalta on erityisen hyödyllinen päätöslauselmaehdotuksia kirjoitettaessa ja vielä väittelynkin aikana puheiden tukena.

Kokouksen aikana delegaattien työskentelyä ohjaa puheenjohtaja. Hänen johdollaan väittely etenee niin, että kaikilla on tasapuolinen mahdollisuus osallistua keskusteluun ja puheiden ja äänestysten kautta vaikuttaa lopputulokseen eli päätöslauselmaan, jonka kokous lopuksi hyväksyy tai hylkää.

Puheiden pitäminen on delegaatin tärkein työväline. Pohtikaa, minkälaisia tehokeinoja puheissa voi käyttää niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Minkälaisia puheita te pitäisitte? Voitte improvisoida lyhyen puheen niin, että jokainen aloittaa ja lopettaa yhden lauseen. Lauseista muodostuu kokonainen puhe. ”Arvoisa puheenjohtaja, kerhomme kannattaa päätöslauselmaehdotusta aiheesta --” Miltä kuulosti?

Puheharjoitus

Valmistelkaa jokainen seuraavalle kerralle kahden minuutin puheenvuoro jostain itseänne askarruttavasta asiasta. Kerhonohjaaja voi myös halutessaan antaa kaikille saman aiheen. Puheessa tulee kiinnittää huomiota juuri sanoman välittämisen tehokkuuteen.

Puheenjohtaja

Puheenjohtaja toimii kokouksen johtajana. Hän valmistautuu kokoukseen samoin tavoin kuin delegaattikin: tekee taustatyötä kokouksessa käsiteltävästä aiheesta, kartoittaa delegaattien tekemää työtä ja auttaa heitä valmistautumisessa. Puheenjohtaja ohjaa delegaatteja myös lobbauksen aikana ja voi auttaa delegaatteja löytämään sopivia

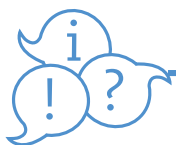
yhteistyökumppaneita ja auttaa yksimielisyyden saavuttamisessa.

Puheenjohtaja myös tarkistaa päätöslauselmaehdotukset ennen niiden ottamista käsittelyyn. Tunnin kokouksessa ehtii hyvin käsitellä yhden tai kaksi päätöslauselmaehdotusta. Käsittely tapahtuu aina puheenjohtajan johdolla niin, että delegaattit pyytävät puheenvuoroja puolesta ja vastaan. Aina tietyn kohdan päätteeksi äänestetään (esim. muutosehdotuksesta keskustelun jälkeen äänestetään, päätöslauselmaehdotuksesta keskustelun jälkeen äänestetään). Käsittelyn aikana puheenjohtaja kirjaa tehdyt muutokset ja äänestystulokset.

Hallintohenkilöstö

Olisi suositeltavaa, että kaikki oppilaat tutustuisivat johonkin valtioon ja käsiteltävään aiheeseen. Tämän vuoksi oppilaiden kannattaa toimia delegaatteina ja puheenjohtajina. Hallintohenkilöstö on kuitenkin tärkeä osa simulaatiota. Hallintohenkilöstön tehtäviin voi valita esimerkiksi muutaman oppilaan kerhon ulkopuolelta, opettajia tai koulunavustajia.

Hallintohenkilöstö on kokouksen selkäranka. He hoitavat asiat kopioinnista äänen laskemiseen ja viestilappujen kuljettamiseen delegaatilta toiselle. Kokouksen aikana puhuminen häiritsee kokouksen kulkua, joten se on kielletty. Tämän takia delegaattit voivat vaihtaa viestejä toistensa välillä viestilappuja lähettämällä. Näitä hallintohenkilöstö toimittaa delegaatiolta toiselle.

Pohdittavaa

- Onko joku oppilaista toiminut puheenjohtajana tai ollut mukana esimerkiksi oppilaskunnan kokouksissa?
- Kuulostavatko puheenjohtajan tehtävät tutuilta? Periaatteessa tehtävät ovat aivan samat kuin minkä tahansa yhdistyksen tai kokouksen puheenjohtajalla.
- Löytyisikö kerhosta innokasta puheenjohtajaa, joka voisi johtaa puhetta simulaatiossa?

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Pohdi eri rooleja YK-kokouksessa.

Mikä rooli sopisi sinulle parhaiten ja miksi? Mitä valtiota haluaisit edustaa? Liitä seuraavalle kerralle laatimasi puhe osaksi kypsyyskoetta. Voit pohtia puheessa käsittelemääsi aihetta myös kypsyyskokeessa.

4. Kokouksen aiheet

Tavoitteet

Pohditaan minkälaisia aiheita YK:ssa käsitellään. Valitaan kerholle oma aihe, jota lähdetään työstämään eteenpäin. Käydään läpi mediakriittisyyden perusteita ja mediaseurantatehtävää. Muistakaa myös käydä läpi oppilaiden tälle kerralle valmistelemaat puheet.

Valmistautuminen

Kopioi oppilaille mediaseurantalomake, joka löytyy YK-liiton Aineistotietokannasta ja Kerhonetistä. Kerää muutamia erilaisia uutislehtiä (päivä-, ilta- ja ajankohtaislehtiä) usealta päivältä kerhokerralla tehtävää harjoitusta varten.

Kerhokerran sisältö

Mediaseurantaharjoitus

Harjoitukselle tulee varata aikaa n. 20–30 minuuttia.

Media on yksi tärkeimmistä lähteistä Malli-YK -kokoukseen valmistauduttaessa, mutta monessa muussakin tehtävässä. Oppilaat tulevat kerhon ajan seuraamaan valitsemaanne kokousaihetta, joten on hyvä harjoitella medianlukutaitoja. Harjoituksessa oppilaat jakaantuvat ryhmiin ja ryhmille jaetaan yksi kutakin eri tyyppistä lehteä (kukin ryhmä siis saa sekä päivä-, ilta- että ajankohtaislehden). Oppilaat etsivät yhteen uutisjuttuun liittyviä kirjoituksia ja vertailevat lehtien tapaa uutisoida aiheesta. Pohditaan, millä tavoin eri lehtien näkemykset eroavat toisistaan ja miksi. Käsitelläänkö aihetta edes kaikissa lehdissä? Jos ei, niin mistä tämä voisi johtua? Mitä on mediakriittisyys? Miksi on tärkeää seurata useampaa mediaa? Ryhmät esittelevät omat havaintonsa.

Aiheen valinta

Saattaa olla, että osa ryhmien valitsemista aiheista liittyy kansainvälisiin suhteisiin ja politiikkaan. Uskotteko, että valittuja aiheita käsitellään Yhdistyneissä kansakunnissa? Tiedättekö, onko jutulla taustoja, joita ehkä on jo käsitelty YK:ssa?

YK:ssa ei käsitellä ainoastaan kansainvälisiä konflikteja, jotka kuitenkin ovat näkyvin osa uutisointia. YK:n perusajatus on rauhan turvaaminen, mutta sitäkin voi lähteä lähestymään monella tapaa. Suuri osa YK:ssa käsiteltävistä aiheista on eri sopimusten

täytäntöönpanoa ja täytäntöönpanon seuraamista, uusien sopimusten laatimista ja ongelmien syntyminen ennaltaehkäisyä. Lähes kaikki YK:ssa käsiteltävät aiheet ovat myös läheisesti tekemisissä vuosituhattavoitteiden kanssa. Vuosituhattavoitteisiin voi tutustua mm. YK-liiton teemasivustoilla (www.ykliitto.fi/tiedottaa/teemasivustot). Mitkä aiheet oppilaita kiinnostavat? Onko koululla tietty erityispainotus, josta saattaisi löytyä vinkkejä aiheen valintaan?

Valitkaa Malli-YK -kokoustanne varten aihe, jota tulette käsittelemään kokouksen aikana. Tutustumisvaiheessa aihetta seurataan mediassa. Tämän jälkeen oppilaat perehtyvät edustamiinsa valtioihin. Lopuksi lähempänä kokousta työstetään linjapapereita ja päätöslauselmaehdotuksia valitusta aiheesta. Valittua aihetta voidaan tarkentaa tai muuttaa myöhemmin, esimerkiksi tilanteen kehittyessä.

Esimerkkiaiheita

- Kansainvälinen sovittelu
- Ilmastonmuutoksen vaikutusten ennaltaehkäisy
- Vammaisten oikeuksien toteutuminen
- Lapsen oikeuksien edistäminen

Mediaseuranta

Seuratkaa valitsemaanne aihetta mediassa. Jokainen oppilas voi seurata tiettyä, tarkempaa aihepiiriä tai tiettyjä medioita. Kerätkää esimerkiksi taulukkomuodossa olennaiset tiedot artikkelista ja tiivistäkää artikkelin pääkohdat. Tiivistelmässä on olennaista myös analysoida, mikäli mahdollista, artikkelin tarkoituksperiä, kirjoittajan taustoja ja muita uutisointiin mahdollisesti vaikuttaneita asioita.

Seuraavaa kerhokertaa varten voi samalla pohtia, minkälaisia erilaisia näkökantoja aiheeseen saattaa liittyä. Tuodaanko mediassa jotain näkökantaa esille ylitse muiden?

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Mitä ajatuksia komitea-aiheet herättävät sinussa?

Kuvaile kypsyyskokeessa valittuja teemoja ja pohdi erilaisia näkökantoja aiheeseen. Tuodaanko mediassa jotain näkökantaa esille ylitse muiden? Millaisia ajatuksia aiheesta löytämäsi artikkelit sinussa herättivät? Liitä medianseurantatehtävä osaksi kypsyyskoettasi.

5. Edustettavat valtiot

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on käydä läpi mediaseurannan tuloksia ja arvioida mediassa esitettyjä näkökantoja. Tarkennetaan kriittisen tarkastelun pohjalta kerholle viime kerralla valittua aihetta ja päätetään, mitkä valtiot ovat kokouksessa edustettuina.

Valmistautuminen

Perehdy aiheen käsittelyyn eri medioissa kuluneen viikon aikana. Voi myös olla hyvä miettiä ennalta eri osallistujavaltioita ja tarkempaa kokousaihetta. Kerhokerralla tehdään myös lippu/nimikyltti sekä keksitään nimet roolihahmoille kokousta varten. Varaa värikyniä, paperia, saksia ja karttakirjoja (tai muita lähteitä, joista löytyy lippujen malleja).

Kerhokerran sisältö

Seurantatehtävän purku

Käykää läpi viime kerralla valitsemaanne aihetta täytettyjen mediaseurantalomakkeiden pohjalta.

- Miten aihe on näkynyt viikon aikana mediassa? Oliko eri medioiden välillä eroja näkyvyydessä?
- Löytyikö aiheesta paljon uutta tietoa? Oliko uusi tieto yllättävää?
- Pitikö suurin osa ennakkotiedostanne paikkaansa? Miksi/Miksi ei?
- Millä valtioilla/ryhmittymillä saattaa olla kysymystä käsiteltäessä lähtökohteisesti eroavat näkemykset? Miksi?

Aiheen tarkistaminen

Mediaseurannan pohjalta kannattaa vielä tarkentaa viime kerhokerralla valittua aihetta. Hyvä aihe on selkeä, johon voi hyvin ottaa kantaa ja tunnettu, jotta siitä löytää helposti tietoa valmistautumisen aikana. Ajankohtaisen aiheen valitseminen kannattaa aina: aiheessa tapahtuu kehitystä ehkä jopa päivittäin, joten siitä löytyy varmasti hyvinkin erilaisia kirjoituksia lähes kaikista lehdistä. YK:n esityslistalla olevat aiheet eivät kaikki ole mediassa yhtä lailla näkyvissä.

Roolien valinta

Minkä kulttuurien tuntijoita kerhosta löytyy? Valitkaa jokaiselle oppilaalle rooli simulaatiota varten. Muistakaa, että kokouksessa tarvitaan delegaattien lisäksi myös puheenjohtaja (isommissa kokouksissa myös varapuheenjohtaja) ja hallintohenkilöstöä. Delegaattit voivat valita roolivaltionsa: mitä valtiota he haluaisivat kokouksessa edustaa? Nyrkkisääntönä on, että Malli-YK -kokouksissa ei edusteta omaa maataan. Muutoin kannattaa miettiä esimerkiksi mediaseurannan pohjalta, millä valtioilla on aktiivinen rooli kysymyksessä.

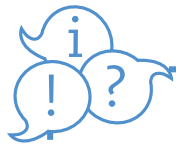
Valittuaan roolinsa oppilaat voivat tehdä itselleen roolin mukaisen uuden identiteetin. Minkä valtion edustaja hän on? Mikä on roolihenkilön nimi? Tehkää osallistajakortit, joita voitte pitää esillä lobbauksen ja simulaation aikana. Osallistujakorttiin tai nimilappuun voi myös piirtää edustamansa valtion lipun. Tehkää myös pöydällä pidettävät nimikyltit, joissa lukee riittävän isolla maan nimi. Nimikylttejä tarvitaan äänestyksissä.

Valtioon ja teemaan tutustuminen

Valmistautumisen aluksi kannattaa laatia itselleen taulukko, jota lähtee täydentämään. Valmistautumisen tavoitteena on tutustua mahdollisimman monipuolisesti edustamaansa valtioon, sen historiaan, kulttuuriin ja nykytilanteeseen: talouteen, poliittiseen ja sosiaaliseen järjestelmään sekä ulkopoliittikkaan. Mikä on valtion virallinen nimi, hallitusmuoto, suurimmat puolueet ja viralliset kielet? Entä mitkä ovat edustetun valtion liittoutumat, naapurimaat ja suurimmat kansanryhmät ja kansallisuudet?

Valmistautumisen aluksi kannattaa laatia itselleen kysymyslistaa asioista, joita teemaa pohtiessa nousee mieleen. Listan laatimisessa ei pidä olla turhan kriittinen, on hyvä tarttua ensivaikutelmaltaan vähäpätöiseltäkin tuntuviin kysymyksiin. Ne voivat yllättäen muodostua keskustelujen painopisteiksi ja niistä on paljon hyötyä myöhemmin linjapereita ja päätöslauselmaehdotuksia työstettäessä.

Omaan ja muiden edustamiin valtioihin tutustuminen on olennainen osa kokousta. Delegaatin tulisi ymmärtää kysymysten alueelliset, kansalliset ja kansainväliset mitasuhteet. Muiden delegaatioiden näkökohtien ymmärtäminen on yksi kokouksen tärkeimmistä tavoitteista.

Pohdittavaa

- Miksi edustettava valtio on omaksunut tietyn kannan kokouksessa käsiteltävään kysymykseen?
- Mikä on muiden kokouksessa läsnä olevien delegaatioiden kanta samaan asiaan?
- Millaisia ristiriitoja tämä kysymys voi luoda delegaatioiden välille?

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Mistä olisi hyvä lähteä etsimään tietoa edustamastasi valtiosta?

Mikä voisi olla edustamasi valtion näkemys kokouksessa käsiteltävässä kysymyksessä? Kerätessäsi tietoa edustamastasi valtiosta, tee siitä kooste kypsyyskokeeseen. Kypsyyskokeen tutkimusosuus voisi olla perehtyminen edustamaasi valtioon ja sen poliittisiin kantoihin.

6. Linjapaperin kirjoittaminen

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on jakaa tietoa jokaisen edustamasta valtiosta ja keskustella yhteisesti eri maiden näkemyksistä kerhon aiheeseen liittyen. Tutustutaan linjapapereihin ja aloitetaan linjapaperin kirjoittaminen.

Valmistautuminen

Ohjaaja perehtyy linjapaperin rakenteeseen ja kopioi oppilaille alla olevan listan linjapaperin eri kohdista sekä esimerkkilinjapaperin.

Kerhokerran sisältö

Roolin omaksuminen

Kerhokerran voi aloittaa hyvin ottamalla heti oman roolinsa käyttöön. Liput ja kyltit esillä on hyvä aloittaa omista valtioistaan kertominen ja suhtautumisestaan kokouksen aiheeseen. Muut voivat kysellä ja kommentoida – rooleissaan, totta kai: ”Ranskan mielestä Italian tulisi olla enemmän mukana tämän ongelman ratkaisemiseksi.”

Linjapaperi

Linjapaperin kirjoittaminen helpottaa kokoukseen valmistautumista ja työskentelyä kokouksen aikana. Yksi linjapaperi selvittää roolivaltion kannan yhteen kokouksen esityslistalla olevaan kysymykseen. Sisällön olette jo käytännössä koonneet kertoessanne omista valtioistanne. Linjapaperi noudattelee useimmiten tiettyä rakennetta.

Linjapaperi on edustajalle erittäin hyödyllinen, sillä sitä voi käyttää puheenvuorojen pohjana ja siitä voi tarkistaa nopeasti olennaiset faktat kokouksen aikana. Sopiva linjapaperin pituus on noin yksi A4. Linjapaperi sisältää useimmiten seuraavia kohtia:

1. kysymyksen lyhyt esittely ja sen keskeisimpien termien määrittely
2. suurimmat ongelmat, jotka koskevat asialistalla olevaa kysymystä
3. tärkeät yleiset näkökannat ko. kysymyksessä, esimerkiksi millaisia kantoja muut valtiot ja asiantuntijat esittävät
4. selonteko mahdollisista aikaisemmista toimista, joihin on ryhdytty tässä kysymyksessä, esimerkiksi aikaisemmat YK-päätöslauselmat, raportit ja tutkimukset
5. selonteko perusteluista, jotka ovat osallistujan roolivaltion käyttäytymisen ja kannan taustalla

6. selonteko niistä kannoista, jotka ovat ristiriidassa omia kantoja vastaan, sekä roolivaltion vastaväitteet niihin.

Linjapaperi on delegaation kannanotto käsiteltävään kysymykseen. Näin ollen se toimii hyvänä pohjana päätöslauselmaehdotukselle. Hyvän linjapaperin taustatiedon voi siirtää lähes suoraan päätöslauselmaehdotuksen johdantolausekkeisiin. Linjapaperin pohdintoja tilanteen muuttamiseksi voi käyttää päätöslauselmaehdotuksen operatiivisissa lausekkeissa.

Aloittakaa linjapapereiden työstäminen käyttämällä yllä olevaa rakennetta apunanne. Alakohdat on hyvä kirjata näkyville esim. taululle. Linjapapereita kannattaa työstää yhdessä: ne eivät ole mitään salaiseksi luokiteltuja dokumentteja YK:ssakaan, joten ei ole mitään syytä pimittää niitä muilta osallistujilta!

Esimerkkilinjapaperi

DELEGAATIO:	Oppilaskunta
TOIMIELIN:	Koulun johtokunnan kokous
KYSYMYKSET:	Virvoitusjuoma-automaatit koulun tiloissa

Oppilaskunta on pitkään tehnyt yhteistyötä koulun ja virvoitusjuomayhtiön kanssa tarjotakseen koulun oppilaille ja opiskelijoille mahdollisuuden ostaa virvoitusjuomia automaattista. Automaatit on sijoitettu oppilaskunnan huoneeseen. Oppilaskunta katsoo automaattien olevan yksi sen merkittävimmistä tulon lähteistä.

Oppilaskunta vastustaa vanhempainyhdistyksen aloitetta poistaa virvoitusjuoma-automaatit koulun tiloista. Oppilaskunta katsoo, että automaattien poistaminen heikentäisi huomattavasti oppilaskunnan itse järjestämän, oppilaille ja opiskelijoille tarjottavan monipuolisen toiminnan määrää ja laatua.

Oppilaskunta yhtyy opetusviraston ja koulun johtokunnan kantaan siinä, että oppilaita tulee ohjata ravitsevan koululounaan nauttimiseen makeisten ja virvoitusjuomien sijaan. Oppilaskunta näin ollen suosittelee virvoitusjuoma-automaattien sulkemista lounasaikaan ja pyytää selvitetävään mahdollisuuksia välipalan tarjoiluun koulun kahvilan tiloissa.

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Kuvaile ajatuksiasi linjapaperin laatimisesta.

Voit liittää työhösi laatimasi linjapaperit. Miltä tuntuu edustaa jotain sinulle vierasta valtiota?

7. Päätöslauselmaehdotukset

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on tutustua linjapapereiden avulla päätöslauselmiin kirjoittamiseen, päätöslauselmien muotoseikkoihin ja kirjoitussäntöihin. Harjoitellaan päätöslauselmien kirjoittamista esimerkkejä apuna käyttäen. Aloitetaan päätöslauselmaehdotusten työstäminen lobbausryhmissä.

Valmistautuminen

Kopioi tai valmistele näytettäväksi päätöslauselmaesimerkkejä. Esimerkkejä löydät mm. YK-liiton ylläpitämän Malli-YK -kokouskalenterin kautta osoitteesta www.ykliitto.fi/kouluutta/malliyk.

Kerhokerran sisältö

Päätöslauselmiin tutustuminen

Käykää läpi päätöslauselmaehdotusten periaatteet tekstistä löytyvän esimerkkipäätöslauselman avulla. Katsokaa erityisesti, löydätekö lukemastanne päätöslauselmasta seuraavat asiat:

- käsittelevän elimen nimi
- pääaloitteentekijät ja allekirjoittajat
- johdantolausekkeet
- operatiiviset lausekkeet.

Kun olette käyneet päätöslauselmaehdotuksen läpi, keskustelkaa siitä. Tuntuiko kieli omituiselta? Päätöslauselmaehdotus on yksi pitkä virke. Vaikka ehkä tuntuu omituiselta kirjoittaa tällaista tekstiä, tehdään päätökset useassa kansainvälisessä organisaatiossa juuri tässä muodossa.

Harjoitelkaa kirjoittamista

Valitkaa aihe, josta kirjoitatte päätöslauselmaehdotuksen luonnoksen ryhmissä. Tämän jälkeen voitte alkaa työstämään päätöslauselmaehdotuksia kokouksen aiheesta.

Päätöslauselmaehdotuksen kirjoittaminen

Useimmat päätöslauselmat esittävät vain yhden kannan tiettyyn kysymykseen. Ne voivat olla yleislausuntoja jostakin kysymyksestä tai ne voidaan suunnata joillekin erityisille järjestöille, YK-elimille tai valtioille. Päätöslauselmissa voidaan esimerkiksi kyseenalaistaa valtioiden toimet tai kehottaa yhteisiin toimiin. Vain turvallisuusneuvoston päätöslauselmissa voidaan vaatia taloudellisia tai sotilaallisia pakotteita, sanktioita.

Päätöslauselmaehdotuksen rakenne

Jokainen päätöslauselmaehdotus koostuu yhdestä virkkeestä, jossa eri lauseet on jaettu pilkkujen ja puolipisteiden avulla. Virkkeen subjektina on se elin tai komitea, joka antaa lausunnon, esimerkiksi Yleiskokous. Kyseinen elin merkitään päätöslauselmaehdotuksen alkuun.

Kysymys:	Katulasten tulevaisuudennäkymien kohentaminen
Toimielin:	Ihmisoikeusneuvosto
Tekijät:	Ranska ja Italia
Allekirjoittajat:	Kreikka, Japani, Kanada ja Mali

Päätöslauselmaehdotuksen tekijöitä ovat ne maat, jotka ovat olleet sen keskeisimmät kirjoittajat ja jotka kannattavat päätöslauselman koko sisältöä. Allekirjoittajia ovat ne maat, jotka eivät välttämättä kannata päätöslauselmaa kokonaisuudessaan, mutta toivovat sen käsittelyä komiteassa. Päätöslauselmaehdotusta kirjoitettaessa tekijä on delegaatin edustama valtio tai organisaatio. Lopullinen tekijä ja allekirjoittajat voidaan päättää varsinaisessa kokouksessa, kun päätöslauselmaehdotuksia yhdistellään lobbauksessa.

Päätöslauselmaehdotukseen voidaan tehdä muutoksia vielä silloinkin, kun se on komitean käsittelyssä. Muutokset tehdään muutosehdotusten kautta. Allekirjoittaja- ja tekijämaat eivät missään vaiheessa sitoudu äänestämään päätöslauselmaehdotuksen puolesta. Ehdotus voi muuttua väittelyn aikana, eikä välttämättä enää lopussa ole sisällöltään läheskään sama kuin se oli alun perin.

Päätöslauselmaehdotus on jaettu kahteen pääosaan: johdantolausekkeisiin ja operatiivisiin eli toimintaa tavoitteleviin lausekkeisiin. Johdantolausekkeissa kuvataan taustoja ja syitä päätöslauselman kirjoittamiselle. Johdantolausekkeet viittaavat usein YK:n

peruskirjassa oleviin artikloihin jotka tukevat päätöslauselmaehdotusta, aikaisempiin päätöslauselmiin aiheesta ja päätöslauselmaehdotuksen yleisiin päämääriin. Johdantolausekkeet alkavat partisiipilla, joka alleviivataan. Jokainen lause päätetään pilkulla.

Tietoisena YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksesta, jonka mukaan lapsuus oikeuttaa erityishoivaan,

Painottaen YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä ja roolia lasten hyvinvoinnin turvaamisen kannalta, eritoten pykälään 20 viitaten,

Määritellen lapsen keneksi tahansa 18 ikävuoden alittavaksi henkilöksi ja katulapsen lapseksi, joka asuu kadulla ilman riittävää suojaa,

Operatiivisessa lausekkeessa kuvataan päätöslauselmaehdotuksen tavoitteita. Jokainen operatiivinen lauseke koskee jotain tiettyä toimenpidettä, jonka katsotaan ratkaisevan ne ongelmat, joita kuvataan johdantolausekkeissa. Operatiiviset lausekkeet numeroidaan ja aloitetaan verbillä. Verbit alleviivataan ja jokainen lauseke päätetään puolipisteellä. Päätöslauselma lopetetaan viimeisen lausekkeen jälkeen pisteellä.

1. Kehottaa niitä jäsenmaita, jotka eivät ole allekirjoittaneet ja/tai ratifioineet Lapsen oikeuksien sopimusta tekemään sen välittömästi;
2. Rohkaisee jäsenmaita kehittämään kodittomille lapsille vaihtoehdoisen hoidon muotoja, joissa lapsella on mahdollisuus turvaan, hoitoon ja koulutukseen;
3. Toivoo, että jokainen jäsenmaa huolehtii siitä, että katulapsilla on mahdollisuus terveydenhoitoon;
4. Kannustaa kansalaisjärjestöjä pyrkimään kestävän kehityksen mukaisesti siihen, että kaikkien projektien omistus olisi väliaikaisavustusten sijaan paikallisilla ihmisillä ja paikallishallinnolla.

Miltä päätöslauselman kirjoittaminen tuntui?

Sanastoa päätöslausemiin

Ehdotuksia päätöslauselman johdantolausekkeiden aloitusverbeiksi:

Arvostaen	Ottaen huomioon	Tutkittuaan
Edelleen huomaten	Otettuaan huomioon	Tunnustaen
Erittäin huolestuneena	Otettuaan vastaan	Tyytyväisenä
Harkittuaan	Pahoitellen	Täysin luottaen
Huolestuneena	Painottaen	Täysin tietoisena
Hyväksyen	Pitäen mielessä	Täysin uskoen
Hyväksytyään	Syvästi järkyttyneenä	Täysin vakuuttuneena
Julistaen	Syvästi pahoitellen	Uskoen
Jälleen vahvistaen	Syvästi tietoisena	Vahvistaen
Kiinnittäen huomiota	Syvästi vakuuttuneena	Varmana siitä
Korostaen	Tarkemmin harkittuaan	Vastaanottaen ilolla
Kuullun perusteella	Tavoitellen	Viitaten
Määritellen	Tietoisena	Ymmärtäen
Odottaen	Toivoen	

Ehdotuksia päätöslauselmien operatiivisten lausekkeiden aloitusverbeiksi:

Arvostaa	Korostaa painokkaasti	Toteaa
Ehdottaa	Luottaa	Kehottaa
Harkitsee	Muistuttaa	Tukee
Hyväksyy	Nimittää	Tähtää
Julistaa	Onnittelee	Suosittelee
Kinnittää huomion	Pyytää	Vahvistaa
Kiittää	Rohkaisee	Vetoaa
Korostaa	Toivoo	Välittää eteenpäin

8. Lobbauks

Tavoitteet

Kerhokerran tarkoituksena on tutustua lobbaukseen. Pohditaan strategioita vaikuttamiselle ja työstetään loppuun päätöslauselmaehdotuksia ohjatun lobbauksen avulla.

Valmistautuminen

Miettikää alustavasti edellisten kerhokertojen pohjalta, millä muilla valtioilla saattaisi olla yhtenevät mielipiteet. Lobbauksen aluksi voitte vielä tutustua toistenne päätöslauselmaehdotuksiin ja etsiä niistä yhteneviä ja eriäviä kohtia.

Kerhokerran sisältö

Lobbaus tutuksi

Delegaatioiden väliset vapaamuotoiset tapaamiset ovat tärkeä osa Malli-YK -kokousta. Lobbausta voi harjoittaa ennen konferenssin alkua sekä taukojen aikana, aina kuin mahdollista. Lobbaus on kielletty ainoastaan yleiskokouksen istunnon ja komiteatyöskentelyn aikana.

Lobbaamisen tavoitteena on varmistaa muiden valtioiden tuki omille päätöslauselmaehdotuksille sekä muille asioille, joita valtio kokouksessa ajaa. Lobbaamalla delegaatiot voivat epävirallisesti hankkia yhteistyökumppaneita omien päätösten taakse tai muodostaa yhdessä päätöslauselmaehdotuksia komiteoiden käsiteltäväksi.

Kokouksen aikana delegaatiot voivat lähettää toisilleen viestejä, joissa yhteisistä kannoista neuvotellaan. Delegaatiot voivat myös muodostaa yhteenliittymiä ennen äänestyksiä. Mitä suurempi kannatus näkemyksillä on, sitä varmemmin ne menevät läpi äänestystilanteissa.

Samoin voidaan saavuttaa sovitteluratkaisuja eli kompromisseja eri yhteenliittymien kesken tai muodostaa uusia ryhmiä samansuuntaisesti ajattelevien valtioiden kanssa.

Linjapaperit avuksi

Linjapaperi on yhden valtion kannanotto tiettyyn kysymykseen. Päätöslauselma on sisällöltään melkein vastaava, kuten viimeksi käytiin läpi. Jos päätös olisi vain yhden valtion, se haluaisi päätöslauselmaan tietysti oman politiikkansa mukaiset johdanto-

lausekkeet ja operatiiviset lausekkeet. Näin ei kuitenkaan ymmärrettävistä syistä ole päätöslauselmaehdotusten kautta pyritään saavuttamaan yksimielinen ratkaisu, johon ei päästä, jos kaikki pitävät kiinni kaikista omista periaatteistaan.

Seuraavaksi voitte siirtyä lobbaamaan. Omaan rooliin on taas hyvä samaistua, kun muodostatte joukostanne sopivat lobbausryhmät. Lobbausryhmä on yleensä alussa sellainen, johon kuuluvat valtiot voivat helposti päästä yhteisymmärrykseen keskenään. Nämä valtiot voivat jatkaa yksittäisten päätöslauselmaehdotusten työstämistä ja yhdistää niistä yhteisen päätöslauselmaehdotuksensa, jolla on pääaloitteentekijä (yksi tai useampi nimetty valtio) sekä allekirjoittajamaita (useampia valtioita jotka kannattavat päätöslauselmaehdotuksen käsittelyyn viemistä).

Lobbauksen tarkoituksena on saada päätöslauselmaehdotusten määrä samasta aiheesta minimiin. Hyvä tilanne olisi, jos saatte lobattua kaikkien omista ehdotuksista muutamana päätöslauselmaehdotuksen. Näistä kaikkia ei välttämättä kuitenkaan ehditä käsittelemään simulaatiossa rajoitetun ajan takia. Nyrkkisääntönä on, että kaikki valmiit päätöslauselmaehdotukset eroavat olennaisesti toisistaan. Jos ne ovat hyvin samankaltaisia, kannattaa niitä tietysti yrittää yhdistellä. Mitä useampi valtio on saman päätöslauselmaehdotuksen takana, sitä todennäköisemmin se menee läpi äänestyksessä.

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Kirjoita mitä lobbausstrategioita aiot käyttää.

Mitä on diplomatia? Onko vaikeaa päästä yhteisymmärrykseen, kun valtiot ajavat vahvasti omaa etuaan? Kuinka yhteistyö sujui päätöslauselmaehdotusten kirjoittamisessa?

9. Kokoustyöskentely

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on tutustua komiteatyöskentelyyn, sääntöihin ja käytäntöihin.

Valmistautuminen

Tulosta kokoussäännöt oppilaille YK-liiton Aineistotietokannasta tai Kerhonetistä.

Kerhokerran sisältö

Kokous käytännössä

Tutustukaa yhdessä YK-liiton Aineistotietokannasta tai Kerhonetistä löytyviin kokoussääntöihin. Sääntöihin on tummennettu tärkeimpiä kohtia, joista kerrotaan myös alla olevassa listassa. Keskustelkaa säännöistä ja pohtikaa, miksi juuri tummennetut kohdat ovat tärkeitä.

Kokoussäännöistä on hyvä käydä läpi ainakin seuraavat asiat:

- **Toimielin** on se YK:n toimielin, jota kokouksessa simuloidaan. Useimmiten simuloitava toimielin on kerhossa yksi yleiskokouksen komiteoista tai turvallisuusneuvosto.
- **Päätösvaltaisuus** -kappaleessa määritellään, milloin kokous on päätösvaltainen. Ainakin tässä kohdassa päätetty määrä edustajia pitää olla läsnä, jotta kokous on päätösvaltainen.
- **Pääsihteerin tehtävät ja oikeudet** -kohta koskee lähinnä suurempia Malli-YK-kokouksia, joissa puheenjohtajia on enemmän. Pienempimuotoisissa kokouksissa on yleensä vain yksi tai kaksi puheenjohtajaa, jotka voivat silloin sovelletusti hoitaa myös pääsihteerin tehtävät, jos ne ovat osa kokousta (esim. avauspuheenvuoro).
- Kohdassa **avauspuheenvuorot** käsitellään avauspuheenvuoroja, joita suuremmissa kokouksissa voidaan pitää. Tämä ei välttämättä koske pienempimuotoisia kokouksia, sillä yleensä tunnin aikana ei ehditä pitää avauspuheenvuoroja. Jos halutaan, voidaan avauspuheenvuorot pitää esimerkiksi kaksituntisen kokouksen aikana.

- **Lisäliitteessä** määritellään aloitteet, jotka ovat tärkeitä kokouksen sujumisen kannalta. Koska puheenjohtaja on puolueeton, ei hän oikeassa kokouksessa ehdota aloitteiden tekemistä. Malli-YK -kokouksessa puheenjohtaja voi kuitenkin ohjailla kokousta eteenpäin, jos tuntuu siltä, että salissa on hiljaista. Tällöin puheenjohtaja voi kysyä, onko salissa mahdollisesti halua esimerkiksi siirtyä ajalle vastaan.

Kokouksessa tulee muistaa, että kiire ei ole. Vaikka väittelylle asetetaan tiukka väittelyaika, on se joustava. Kannattaakin lähtökohtaisesti pitää enemmän puheita, vaikka toistaisi välillä samoja asioita, kuin olla pitämättä puheita ollenkaan. Näin ei tule hiljaisia hetkiä, jotka yleensä johtavat siihen, että väittely kyseessä olevasta päätöslauselmaehdotuksesta loppuu liian lyhyeen.

Väittelyharjoitus

Harjoitelkaa väittelyä. Voitte vielä palata käymään läpi kokoussääntöjä harjoitusväittelyn kuluessa jos tuntuu siltä, että jokin kohta on jäänyt epäselväksi. Käytännön harjoituksen aikana se varmasti selviää. Väittelyharjoituksen tukena on myös liitteenä oleva esimerkkiharjoitus: siitä muistuu helposti mieleen, miten puheenvuorot aloitetaan ja missä järjestyksessä asiat tapahtuvat. Väittelyn kulku -laatikossa on vielä järjestyksessä asiat, joita yhden väittelyn aikana käydään läpi.

On hyvä pitää mielessä hyvät kokoustavat: puheenvuorot pidetään aina puhujan paikalta huoneen edestä, kysymykset kysytään seisoen. Istua saa vasta, kun kysymykseen on vastattu. Puhuteltaessa muita on kohteliasta teititellä, riittää kun osoittaa puheenvuoronsa puheenjohtajalle ja yleisölle.

Väittelyn kulku

1. Puheenjohtaja avaa kokouksen esittelemällä päivän esityslistan eli käsiteltävät päätöslauselmaehdotukset ja niiden tekijät
2. Puheenjohtaja ilmoittaa ensimmäisen käsiteltävän päätöslauselmaehdotuksen ja pyytää pääaloitteentekijää lukemaan ääneen operatiiviset lausekkeet
3. Delegaatti jää eteen odottamaan, kun puheenjohtaja avaa väittelyn ja julistaa väittelyajan (simulaatioon sopiva väittelyaika on ainakin 15 minuuttia puolesta ja 15 minuuttia vastaan, harjoituksessa riittää 5 minuuttia puolesta ja 5 minuuttia vastaan).
4. Puheenjohtaja antaa puheenvuoron pääaloitteentekijälle
5. Puheensa lopuksi puhuja voi olla avoin kysymyksille, mistä puheenjohtaja muistuttaa puheen päätyttyä. Jos puhuja on avoin kysymyksille, salissa olevat voivat pyytää puheenjohtajalta lupaa kysyä kysymyksiä nostamalla maakyllttiään.
6. Kysymysten jälkeen puheenvuoro luovutetaan puheenjohtajalle tai toiselle delegaa-

tille. Puheenvuoron voi luovuttaa toiselle delegaatiolle vain kerran. Jos puheenvuoro on jo kerran luovutettu toiselle delegaatiolle, tulee se seuraavaksi luovuttaa puheenjohtajalle.

7. Väittelyajan kuluttua umpeen siirrytään ajalle vastaan. Jos delegaateilla on muutosehdotuksia, niitä voi lähettää kirjallisesti puheenjohtajalle. Muutosehdotuksista tulee aina käydä selkeästi ilmi mitä kohtaa muutetaan, miten muutetaan ja miten muutettu lause kuuluu kokonaisuudessaan. Muutosehdotukset käsitellään ja niistä äänestetään kuten päätöslauselmaehdotuksista.
8. Väittelyajan kuluttua umpeen siirrytään äänestykseen. Delegaatit äänestävät nostamalla maakylttiään, puheenjohtaja pyytää äänet puolesta ja vastaan sekä tyhjät äännet.
9. Äänestystulos julistetaan ja väittely päättyy.
10. Jos aikaa on jäljellä, voidaan siirtyä käsittelemään toista päätöslauselmaehdotusta.

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Miltä väittelyn harjoittelu tuntuu?

Oletko ennen osallistunut johonkin kokoukseen, jossa puheenjohtaja on ohjannut kokouksen etenemistä vai oliko tämä ensimmäinen kertasi? Miltä tuntui kertoa omat mielipiteensä harjoitusväittelyssä?

10. Yhteenveto ennen kokousta

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on tehdä yhteenveto ennen kerhon huipentumista Malli-YK -simulaatioon.

Valmistautuminen

Ei erityistä huomioitavaa.

Kerhokerran sisältö

Kertausta

Ennen simulaatiota on hyvä tehdä yhteenveto opitusta ja käydä läpi seuraavaa kerhokertaa ja simulaatiota. On tärkeää, että kaikki oppilaat tuntevat olonsa varmaksi. Tähän auttaa se, että kertaatte vielä lyhyesti aikaisemmin läpi käymänne asiat ja kertaatte niitä, jotka tuntuvat oppilaista epäselviltä.

Yleisesti päätöslauselmien rakenne ja väittely saattavat tuntua vaikeimmilta alueilta. Voitte käydä läpi molempia lyhyiden harjoitusten kautta. Voitte esimerkiksi pitää lyhyen harjoitusväittelyn jostain arkipäiväisestä aiheesta ja valita mielikuvitustahot, joita edustatte. Samalla saatte harjoiteltua päätöslauselman kirjoittamista, jos kirjoitatte sen yhdessä vaikka piirtoheitinkalvolle tai taululle. Väittelyn voi hyvin keskeyttää niissä kohdissa, jotka ovat epäselviä, ja tarkistaa yhdessä säännöistä ja aikaisemmilta kerhokerroilta kuinka toimia.

Pelaten valmistautumaan

Jos tuntuu siltä, että tunnelmaa olisi hyvä rentouttaa ennen simulaatiota ja oppilailla ei ole kysymyksiä tulevaan kokoukseen liittyen, niin voitte vaihtoehtoisesti pelata vaikka Ihmisoikeuspelin lautapeli- tai nettipeliversiota. Vieläkö muistuu mieleen kerhon aikana käytyt asiat?

Tehkää tietokilpailukysymyksiä toisillenne. Pelatkaa perinteisesti tai muistipelinä, jossa parit muodostuvat kysymyksestä ja vastauksesta. Kysymykset voivat liittyä pitämiinne esityksiin edustamistanne valtioista, Yhdistyneisiin kansakuntiin tai kokous-sääntöihin. Kuka kerää eniten pisteitä?

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Miltä lähestyvä kokoussimulaatio tuntuu?

Mitä olet oppinut tähän asti?

11. Simulaatio

Tavoitteet

Kerhokerran tavoitteena on toteuttaa Malli-YK -simulaatio.

Valmistautuminen

Sopikaa aikaisemmillä kerhokerroilla kokouksen pukukoodista. Vinkkejä pukeutumiseen löytyy alta. Sopikaa myös etukäteen, haluatteko pitää pidemmän simulaation: tunnissa ehtii käsittelemään yleensä yhden päätöslauselmaehdotuksen. 90 minuuttinen kerhokerta riittää jo kahden päätöslauselmaehdotuksen kiirettömään käsittelyyn.

Kerhokerran sisältö

Kerhokerralla simuloidaan valitsemanne YK-elimien kokous. Alla vielä asioita, joita kannattaa huomioida ennen simulaatiota ja sen aikana.

Pukeutuminen

Malli-YK -kokous on simulaatio oikeasta YK-kokouksesta ja näin ollen osallistujat voivat päästä paremmin rooliinsa valitsemalla aidon pukeutumistyylin. Pukeutuminen luo hyvän kokoustunnelman ja usein vahvistaa osallistujien itseluottamusta. Näyttäessään asialliselta ja uskottavalta maansa edustajana, uskaltautuu paremmin esiintymään ja edustamaan roolissaan. Alla olevasta taulukosta löydät vinkkejä siistiin pukeutumiseen.

	Naiset	Miehet
Puku	Puku on aina siisti ja varma valinta	Puku on aina siisti ja varma valinta
Yläosa	Ei t-paitoja. Paitapusero tai siisti villapaita ovat hyviä vaihtoehtoja. Yläosa ei saa olla liian avonainen	Ei t-paitoja. Napillinen paita on paras vaihtoehto
Alaosa	Ei farkkuja, ei shortseja. Suorat housut tai hame ovat sopivia. Hame ei kuitenkaan saa olla liian lyhyt.	Ei farkkuja, ei shortseja. Suorat housut ovat paras vaihtoehto
Kengät	Ei lenkkareita, ei sandaaleja	Ei lenkkareita, ei sandaaleja
Hiukset korut, muut	Hiusten ja korujen tulisi olla siistit	Hiusten tulisi olla siistit

Hallintohenkilöstön tehtävät

Hallintohenkilön tehtävänä on viedä viestejä delegaattien ja puheenjohtajien välillä. Delegaattit voivat lähettää viestejä kirjoittamalla ne paperilapulle, jonka päällä lukee vastaanottajamaan nimi. Hallintohenkilöstö lukee viestit läpi ja toimittaa vain aiheeseen liittyvät viestit perille.

Hallintohenkilöstö laskee myös äänet kokouksen aikana. Kokouksessa äänestetään aina kun keskustelu aloitteesta (esimerkiksi muutosehdotuksesta tai päätöslauselmaehdotuksesta) on käyty loppuun. Puheenjohtaja ilmoittaa äänestyksen alkamisesta, jolloin hallintohenkilöstö tietää valmistautua laskemaan äänet. Isossa kokouksessa tila on helppointa jakaa useampaan äänestysalueeseen, jolloin laskeminen käy nopeammin usean äänenlaskijan voimin. Pienessä kokouksessa riittää hyvin yksikin äänenlaskija. Tulokset ilmoitetaan ääneen puheenjohtajalle, joka kirjaa tulokset ylös ja ilmoittaa tuloksen kaikille.

Vierailijat

Malli-YK -kokous toimii oppimiskokemuksena myös kerhon ulkopuolisille oppilaille. Muita oppilaita voi kutsua seuraamaan varsinaista simulaatiota mahdollisuuksien mukaan. Jos koululta löytyy toimittajakерho tai vastaava, voivat he tulla kirjoittamaan jutun simulaatiosta ja haastatella delegaatteja. Parhaimmillaan simulaatio toimii kimmokkeena muille oppilaille, jotka voivat olla jatkossa kiinnostuneita osallistumaan Malli-YK -kerhoon tai valtakunnallisiin ja koulukohtaisiin Malli-YK -kokouksiin.

Vinkkejä kokouksen sujumiseen

Joskus käy niin, että kokous lähtee laiskasti liikkeelle. Salissa voi olla hiljaista, kun delegaateista saattaa tuntua siltä, että he eivät uskalla aloittaa ensimmäisenä puheiden pitämistä. Tässä tapauksessa kerhonohtaja voi auttaa monella tapaa: hän voi kirjoittaa viestilappuja delegaateille, joissa ehdottaa, mitä puheessa esimerkiksi voisi sanoa. Tärkeintä ei ole, että kaikki puheenvuorot mallintavat tarkasti oikean valtion kantoja. Tärkeämpää on sen sijaan, että kokouksen aikana opitaan virallista kokoustekniikkaa, puheiden pitämistä ja muiden mielipiteiden huomioon ottamista ja yhteensovittelua.

Kerhonohtaja voi myös vinkata puheenjohtajalle, miten delegaatteja voi aktivoida. Puheenjohtaja voi hyvin pyytää tiettyä delegaattia kertomaan näkemyksistään aiheeseen liittyen, mikä yleensä saa kokouksen uudelleen käyntiin.

Tärkeää kokouksen kuluessa on myös muistaa, että kokouksen tuotokset saadaan kirjatua ylös. Tällä tarkoitetaan niin kaikkia päätöslauselmaehdotuksia, muutosehdotuksia, äänestystuloksia kuin lopullisia päätöslauselmiakin. Seuraavien kerhojen on helpompi valmistautua, kun löytyy edellisten kerhojen tekemiä päätöslauselmia. Ne tuntuvat enemmän omilta, kun edelliset oppilaat ovat niitä työstäneet. Kaiken kirjallisen mate-

riaalin voi myös liittää Maailmankansalaisen kypsyyskokeeseen, jos teitte niitä yksin tai ryhmätyönä.

Malli-YK -kokouksen on tarkoitus olla mieleenpainuva, erilainen oppimiskokemus. Se saa myös olla hauska sellainen! Puheenjohtajan ei tarvitse keskeyttää kaikkia naurunrymäköitä, riittää, kunhan kokous etenee eikä ketään nosteta epäreilusti hauskanpidon kohteeksi.

Hyvää Malli-YK -simulaatiota!

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Kuvaile komiteatyöskentelyä.

Mitä saitte aikaan komitean kesken? Kuvaile yleiskokousta ja siihen liittyviä tuntemuksiasi. Järjestittekö molemmat kokoukset? Miten ne erosivat toisistaan? Miten komiteatyöskentely toimi? Entä yleiskokous?

12. Simulaation purku

Tavoitteet

Viimeisen kerhokerran tavoitteena on käydä läpi Malli-YK -simulaatiota ja antaa palautetta kerhosta.

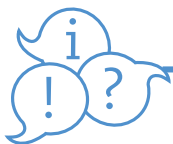
Valmistautuminen

Viimeinen kerhokerta on hyvin vapaamuotoinen. Parhaimmillaan se on yhdessäoloa, kokemusten ja tuntemusten vaihtamista ja palautteen antamista. Mahdollisuuksien mukaan oppilaat voivat esimerkiksi valmistaa roolimaidensa kulttuuriin kuuluvaa ruokaa ja tarjota sitä yhteisestä buffetista. Tästä on hyvä keskustella etukäteen oppilaiden kanssa.

Kerhokerran sisältö

Kun työ on saatu päätökseen, siitä tehdään itsearviointi ja ryhmän kesken keskustellaan yhdessä kokouksen herättämistä ajatuksista. Tällöin asioita tulee pohdittua ja käsiteltyä syvällisemmin. Oppilaiden kanssa voidaan mieltä esimerkiksi seuraavia kysymyksiä.

Pohdittavaa

- Mitä koette oppineenne projektin aikana esimerkiksi edustetuista maista ja YK:sta?
- Mitkä olivat hankalimmat vaiheet ja hetket kokoukseen valmistautumisessa ja itse kokouksessa? Miltä tuntui projektin eri vaiheissa?
- Kuinka sinnikkäästi oppilaat jatkoivat työtään vaikka eteen tuli kaikenlaisia esteitä ja hankaluuksia? Millaisia esteitä kokoukseen valmistautumisessa oli? Millaisia ratkaisuja he löysivät pulmatilanteissa?
- Miten oppilaat valitsivat tiedonhankintatavat? Mitkä tiedot olivat yksipuolisia ja epäluotettavia ja miksi? Miten näkemys tutkitusta teemasta kehittyi?
- Miten heidän tietonsa karttuivat projektin aikana?
- Miltä heistä tuntui kun työ oli tehty? Millaisia uusia mahdollisuuksia kokemus toi? Millä tavoin oppilaat kehittyivät?
- Mitä he haluaisivat tehdä vastaisuudessa kokemuksensa perusteella?

Malli-YK -kokousta ei tarvitse jättää vain simulaation tasolle. Delegaatit voivat kokouksen jälkeen tiedottaa neuvottelujen tuloksista ja päätöslauselmista esimerkiksi tiedotusvälineille tai päättäjille. Voi olla myös antoisaa pohtia, miten jokainen itse voi vaikuttaa, jotta kokouksessa julkituotuja ongelmia voidaan lähteä ratkomaan.

Malli-YK -kokouksesta voi antaa nuorille erillisen todistuksen, josta voi olla hyötyä opiskelu- tai työpaikkaa hakiessa. Suomen YK-liiton kautta voi tilata maksullisia Malli-YK -diplomeja kouluille.

MAAILMAN-
KANSALAISEN
KYPSYYSKOE

Kirjoita yhteenveto kokouksesta ja siihen valmistautumisesta.

Nyt kun urakka on takanapäin, mitä kaikkea opit projektin aikana? Koitko jotkin asiat erityisen vaikeiksi, entä mitkä olivat valmistautumisen tai itse kokouksen huippukohtia? Mitä hyötyä uskot tästä olevan sinulle tulevaisuudessa? Liitä itsearviointi osaksi työtäsi.

Mitä seuraavaksi?

Osallistukaa valtakunnalliseen Malli-YK -kokoukseen

Innostuitteko Malli-YK -kokouksesta? Suomessa järjestetään useita valtakunnallisia, alueellisia ja koulukohtaisia Malli-YK -kokouksia, joihin voi usein ilmoittautua osallistujaksi. Suomen YK-liitto pyrkii järjestämään joka toinen vuosi valtakunnallisen Malli-YK -kokouksen, joka on tähän asti koonnut jo Kiljavalle, Ouluun ja Hämeenlinnaan joukon kansainvälisistä asioista kiinnostuneita nuoria. Käy tutustumassa YK-liiton ylläpitämään Malli-YK -kokousskalenteriin, josta löydät tarkemmat tiedot tulevista kokouksista.

Kokousskalenterin löydät Malli-YK -sivuilta osoitteesta www.ykliitto.fi/kouluttaa/malliyk.

Järjestäkää koulukohtainen Malli-YK -kokous

Haluatteko viedä kerhoideaa pidemmälle ja järjestää seuraavassa Malli-YK -kerhossa oman koulukohtaisen Malli-YK -kokoukseen? Kannattaa tutustua YK-liiton julkaisemaan **Malli-YK – ohjaajan oppaaseen**, josta on ilmestynyt uusi painos vuoden 2008 syksyllä. Opas antaa vinkkejä suuremman Malli-YK -kokouksen järjestämiseen. Oppilaat voivat ottaa järjestelijöiden roolin ja jakaa mm. koordinaattorin, sihteerin ja tiedottajan paikat keskenään ja lähteä suunnittelemaan kokousta, jossa eri rooleissa ovatkin tällä kertaa muut koululaiset.

Malli-YK – ohjaajan opas löytyy YK-liiton materiaalipankista ja Kerhonetistä. Sitä voi lisäksi tilata YK-liiton materiaalipankin kautta osoitteessa www.ykliitto.fi.

Malli-YK -kokoukset ovat simulaatioita Yhdistyneiden kansakuntien kokouksista. Niissä osanottajat edustavat YK:n jäsenvaltioita tai kansainvälisiä organisaatioita, joiden roolin mukaisesti he toimivat aiheeltaan ennalta sovitussa YK -kokouksessa. Kukin osallistuja edustaa yhtä YK:n jäsenvaltiota tai organisaatiota ja tämän kantoja. Osallistujat neuvottelevat muiden valtioiden delegaatioiden ja organisaatioiden edustajien kanssa ajankohtaisista aiheista. Malli-YK -kokousten tavoitteena on YK-tietouden edistäminen ja kansainvälisten suhteiden sekä eri maiden poliittisten käytäntöjen ymmärtäminen.

Tämä kerho-opas on tarkoitettu Malli-YK -kerhonohjaajille. Kerho-kertojen aikana tutustutaan Yhdistyneisiin kansakuntiin, valitaan kerholle oma ajankohtainen aihe ja jokaiselle kerholaiselle edustettava valtio. Kerhon aikana käytetään monipuolisia työtapoja leikeistä ryhätöihin, itsenäiseen valmistautumiseen, kirjoitustehtäviin ja puheharjoituksiin.